

פרשת חוקת
כניסת השבת : 19:29
צאת השבת : 20:34
רבנו תם : 21:17
אופק ת"א
ה' תמוז תש"פ

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו"

בית מדרש יום וחצות לילה. לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים. ובית תמחו לנזקקים על שם ועילוי נשמת מור מרן הראש לצמח המוקבל האלקי הנה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זע"א ועילוי נשמת הצדיקים הקדושים: רבי יעקב רבי ישראל רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביהעירא זע"א וע"ה הנאזים הצדיקים: מרן הראש לצמח הרב עובדיה יוסף זע"א ורבי מייכאל אברלצ' זצוק"ל זע"א

פרשת השבוע
חמורת מרן
הראש לצ"צ זע"א

פרשת חקת ומעשה קרח

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויִקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על" (וי"ט, ב')

מה הקשר שבין סוף פרשת קורח לתחילת פרשת חקת?

התשובה היא: הנושא של "חוקת התורה" הוא ההיפך הגמור מדעת קורח ועדתו. קורח יצא בדרך פילוסופית נגד משה ואהרן, חיפש טעמים מיוחדים למצוות התורה, ובהתאם לכך רצה להמציא הלכות. אך האמת היא הפוכה לחלוטין. עלינו לקבל את דיני התורה כחוקה ממש, בתמימות, כי כך ציוונו ה' יתברך שמו ויתעלה, ללא שום ניסיון לתת טעמים.

אמנם הבנת המצוות וטעמיהן דבר גדול הוא, אלא שאין ההבנה מהווה תנאי לקיומן. בין אם הובנו המצוות לאשורן ובין אם לא, יש להמשיך בקיומן כפי שנצטוונו מהבורא יתברך. המבקש לחקור לפני שיעשה את מה שנצטווה, הרי הוא כקורח, שסופו שאבד ונעקר מן העולם.

צריך האדם להתנהג באופן של "נעשה ונשמע": קודם עליו לעשות את המצוה, גם בלי שום הבנה, ואחר כך "ונשמע" – ינסה להבין את המצוה כמה שיוכל.

"אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני"

שלמה המלך ע"ה (קהלת ז', כ"ג) אומר: "כל זה נסיתי בחכמה, אמרתי אחכמה – והיא רחוקה ממני". אומרים חז"ל במדרש (במדבר רבה י"ט, ג'): "אמר שלמה: על כל אלה עמדתי (על כל המצוות ועל כל החוקים), ופרשה של פרה אדומה חקתי ושאלתי ופשפשתי, 'אמרתי אחכמה – והיא רחוקה ממני' (וכן הובא במסכת ראש השנה דף כ"א ע"ב).

אף שלמה לא זכה להבין את טעם מצות פרה אדומה, משה רבינו הגיע להבנת טעם המצוה. וכך מאמר חז"ל במדרש (במ"ר י"ט, ו'): "אמר הקב"ה למשה: ויקחו אליך – לך אני מגלה טעמיה של פרה אדומה, אבל לאחרים היא חוקה".

החיד"א (בספרו חדרי בטן) מבאר בשם חכמי אשכנז, מדוע דווקא שלמה המלך ניסה להבין את טעמה של מצוה זו. שלמה המלך מצא רמז לחכמתו של משה רבינו בפסוק (י"ט, י"ז): "ולקחו לטמא מעפר שירפת היחטאת" – ראשי תיבות 'משח'. אמר שלמה המלך: הרי בפסוק זה רמזו גם שמי בראשי התיבות: "ליטמא מעפר שירפת היחטאת" – אותיות 'שלמה'. אמר לו הקב"ה: הרי 'כתוב יושר דברי אמת' (קהלת י"ב, י') – השם 'משה' רמזו בראשי התיבות ביושר, בצורה ישרה, ואילו השם 'שלמה' רמזו שלא כסדרו.

ואכן מצאנו אחר שלמה ביקש להיות כמשה רבינו. על הפסוק (קהלת י"ב, י'): "ביקש קהלת למצוא דברי חפץ וכתוב יושר דברי אמת", מובא במדרש (ילקוט שמעוני קהלת רמז תתקפ"ט): "ביקש קהלת להיות כמשה רבינו שכתוב בו (תהילים ח', ו'): 'ותחסרהו מעט מאלהים'. רב ושמואל, חד אמר: חמישים שערי בינה נבראו בעולם, וכולם ניתנו למשה בהר סיני חסר אחד, שנאמר: 'ותחסרהו מעט מאלהים'. יצאה בת קול ואמרה לו (שם ח', י'): 'וכתוב ישר דברי אמת, (דברים ל"ד, י') 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה'. וחד אמר: בניאיס לא קם – אבל במלכים קם; אלא מה אני מקיים 'ביקש קהלת למצוא דברי חפץ' ביקש קהלת לדון דינים שבלב בלא עדים ובלא התראה, יצאת בת קול ואמרה לו: 'וכתוב ישר' – יעל פי שנים עדים או שלשה עדים".

(דברי מרדכי)

תנא דבי אליהו
חידושים בפרשה

וכי נחש מחיה?

נחש הנחושת

בני ישראל דיברו רע על ה' ועל משה: "למה העלינו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל". בעקבות הטרוניות הללו באו נחשים, ו"נגשכו את העם וימת עם רב מישראל". הבינו ישראל את הטעות ואמרו למשה: "חטאנו". אמר ה' למשה: עשה נחש נחושת "ויקח אס נשף הנחש את איש, והביט אל נחש הנחש, ויחיה". שואלת הגמרא: "וכי נחש ממות? או מחיה? אלא בזמן שישאל מסתפלין קלפי מעלה, ומשעבדין לבן לאביהם שבשמים, הוי מתרפאין ואם לאו, הוי נמוקין" (ראש השנה יח ע"א).

תזכורת קבועה

יש שואלים על המשנה הזאת: הרי ישראל כבר התוודו על עוונם ואמרו: "חטאנו כי דברנו בה' נבד". למה צריך עוד נחש נחושת? מסתבר שווידי והכרה בחטא אינם מספיקים, צריך תזכורת קבועה על הסכנה שרובצת לפתחם, תזכורת שתרגיל אותם לשמור על הלשון. כדברי הרמח"ל בתחילת "מסילת ישרים" שכתב כי בספרו אין שום חידוש, רק תזכורת תמידית. כמו התזכורת הקבועה של הציצית, שזה מפתח תיקון כל המעשים.

הצטער על העבר, לקבל לעתיד

אחרי התזכורת בא תיקון המעשים. כשבאו לישעיהו הנביא וביקשו שישאל: "למה צמנו ולא ראינו ענינו נפשנו ולא תדענו" עונה להם ה': צריך תיקון המעשים. "הלא זה צום אבקהרו פתח חרצבות נשע, התר אגדות מוסה, ושלח רצוצים חפשים וכל מוסה תנתקו" (נח). תכלית הצום שיאמר האדם מכל הלב: חטאתי, עוונתי, פשעתי. מצטער על העבר, מקבל על עצמי לא לחזור על החטא. ובסוף מתקן באמת.

לא תרופת פלא

מי שנשארו בצום ובווידי בלבד – טועה. כמו כן צריך להיזהר לא להישאר בתזכורת ולהפוך אותה מאמצעי למטרה. כך מספרת הגמרא על חזקיה מלך יהודה שביטל את נחש הנחושת שעשה משה והודו לו חכמים. לא שמשו טעה, אלא שבימיו של חזקיהו חשבו האנשים שהנחש הוא תרופת פלא ושכחו את ה', המושיע האמיתי (עי' מגיד משרים חוקת).

אוי לו לאדם שפגע בו ערוד, ואוי לו לערוד שפגע בו רבי חנינא בן דוסא

בגמרא (ברכות לג ע"א): "תנו רבנן, מעשה במקום אחד שהיה בו ערוד (נחש ארסי), והיה מוסיף את הנחש. באו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא, אמר להם, הראוני את חורו. הלכו והראוהו חורו, והניח עקבו על פתחו. יצא ונשכו, ומת אותו ערוד. קטלו על תפתו והולילו לבית המדרש. אמר להם, בני, ראו שאין ערוד ממות אלא חטא ממית. באותה שעה אמרו, אוי לו לאדם שפגע בו ערוד, ואוי לו לערוד שפגע בו רבי חנינא בן דוסא".

אם ישאלו את רבי חנינא בן דוסא: האם כל אחד יכול להניח את רגלו בפי הנחש ולסמוך על הנס? הוא יגיד בוודאי שאסור לסמוך על הנס. הקב"ה מנחל את עולמו באמצעות שליחים. אבל הוא עשה מה שעשה כדי להראות לעם ישראל שלא הנחש ממית אלא החטא ממית. אבל החטא ממית דרך הנחשים. לכן כשישראל מתאוננים ומדברים בה' ובמשה – אלוקים שולח להם נחשים. צריך להיזהר מהנחשים ומותר להרגם אפילו בשבת, אבל לזכור שהם שליחים.

כשאלוקים מרפא הוא מצווה לשים נחש נחושת. להזכיר בכל רגע את ה'. לא הנחש ממית לבדו, ולא נחש הנחושת מחיה בעצמו. הוא שליח אלוקים. ויהי רצון שיתקיים בנו הפסוק: "ויאמרו הדבקים בה' אלוקים – תיים פלכם היום". אכ"י.

(אביהם של ישראל על התורה)

ערב שבת (המשך)

גילוח סמוך לשבת

שאלה: האם מותר להתגלח סמוך לכניסת שבת?

תשובה: אדם שמתגלח בביתו בערב-שבת במכונת גילוח חשמלית שאיננה מופעלת על-ידי סוללות, יתגלח שעה לפני שבת ולא ברגע האחרון, מפני שעלולה להיות הפסקת חשמל ועלול חס וחלילה להגיע לחילול שבת, שהרי אדם לא ילך לבית-הכנסת כשרק חצי זקנו מגולח. אולם, אם יש ברשותו מכונת גילוח שמופעלת על-ידי סוללות [וכן אם יש באפשרותו לקבל מכונה כזו משכנו במקרה של הפסקת חשמל] - יכול להתגלח סמוך לשבת. ועם כל זאת, הטוב ביותר שיתגלח שעה לפני השבת.

הכנה לשבת בבין השמשות

שאלה: האם יש מצוה להכין לכבוד שבת בבין השמשות ממש?

תשובה: מובא ב"בן איש חי" בשם מדרש תנחומא כי יש מצוה להוסיף ולהכין לשבת בבין-השמשות. אמנם, אין הכוונה שיעשה הכנה זאת בבין-השמשות ממש, אלא לפני שהולך להתפלל מנחה של ערב-שבת קודש. ואנו רגילים לומר שהבעל יכין לאשה את נרות השבת לפני ההדלקה.

ויש לציין שבערב-שבת הבעל מכין את הנרות והאשה מדליקה, ובחנוכה שהבעל מדליק את הנרות, האשה תכין.

כיבוס וגיחוף ביום חמישי

שאלה: האם צריך לכבס ולגחף בגדי שבת ביום חמישי דווקא או שאפשר להקדים ולהכינם בשאר ימות השבוע?

תשובה: יש מי שאומר שבשבת צריך ללבוש חולצה שכובסה וגוהצה מיום רביעי או חמישי לכבוד שבת וכך ראוי לנהוג. אולם, אין צורך לכבס בכל שבוע מכנסיים או חליפה שהרגילות היא למסרם למכבסה מידי פעם ולא כל שבוע. ויש מי שאומר, שאם יש לאדם חולצה מיוחדת לכבוד שבת ושומר אותה משבת לשבת - יכול ללבושה כך כמה פעמים, אף בלא כיבוס וגיחוף, ובלבד שצורתה נאה. ("קול אליהו")

קרויים חיים

מספרת הגברת לדברג: בנו גדול חש לא בטוב. הוא קיבל טיפול רפואי, הופנה לבית החולים "קפלן", אך ללא הועיל. הכאבים לא פסקו. לנו כהורים בוודאי היה קשה לראות את בנו בכך ועשינו כל שאלא ידנו כדי להקל מעליו. במקביל התפללנו, נתנו צדקה, קראנו תהילים - אך הכאבים נמשכו.

קצת לפני חצות הלילה, לאחר שנוכחתי כי אף פעולה רוחנית עדיין לא עזרה, הסתכלתי על תמונת מורנו ורבנו עטרת ראשינו מרן הרב אליהו זי"ע, המצויה אצלי בפלאפון, והתחננתי מקירות לבי: אנה ה', בזכות מורנו, שהיה ידך נפשו של אבי זצ"ל - עזור לנו! ביקשתי מהקב"ה מזור לילד, שבי"ה נולד בזכות תפילות הרב זצ"ל והדרכתו. והנה חלפו דקות מועטות, והתבררתי כי הכאבים שהיו - כלא היו. הפלא היה, שעוד באותו לילה הוא שוחרר הביתה, ישתבח שמו. בהילולת הבן איש חי רבנו יוסף חיים, שבנו קשור בשמו - אודה לה' שנוכחנו כי צדיקים במיתתם קרויים חיים.

תפילה בציון של הרב

מספר ערן ישראלי מהגרעין התורני בלוד: היו לנו ארבעה בנים ורצינו מאוד בנות. באחת ההזדמנויות, כשהיינו בירושלים בציון של הרב זצ"ל, התפללנו שם לה', והזכרנו שאנחנו רוצים גם בנות. והנה, שבועות ספורים לאחר מכן אשתי הרתה. ולא בת אחת בבטנה, כי אם שתיים. במהלך ההיריון אשתי הרגישה לא טוב בעקבות רעלת היריון, וביקשנו מהרב שמואל אליהו שליט"א שיתפלל לרפואתה. אחרי שבוע של אשפוז עם רעלת היריון החליטו לילד אותה.

את הלידה עשו בחדר ניתוח, מכיוון שחששו מסיבוכים, אף שהלידה הייתה רגילה. אחת הבנות נולדה בלידה רגילה, אבל אחר כך במשך רבע שעה שום דבר לא התקדם. כיוון שכך, צוות הרופאים החל להכין אותה לניתוח.

ביקשנו מהרופא הבכיר להימנע במידת האפשר מניתוח. הרופא פנה אליי ואמר: "אתה דתי, תתפללי". יצאתי החוצה כדי להתפלל. מי צריך ניתוח כשאפשר בלי... תוך כדי התפילה חשבתי לעצמי שאשלח הודעה לרב שמואל אליהו, שיתפלל למענתי. ידעתי שבד"כ הרב לא רואה את ההודעות מיד, אבל החלטתי לנסות את מזלי. והנה כעבור זמן קצר הרב השיב לי שהוא מתפלל ללידה קלה ומהירה.

מיד אחרי זה נולדה הבת השנייה בלידה רגילה, בלי צורך בניתוח. אחר כך אמרו לנו הרופאים שזה נדיר מאוד שתהיה לידה רגילה עם תאומות בשבוע כזה של ההיריון, מה גם שמראש הם חשבו שזה יהיה ניתוח.

כחודש לאחר הלידה הגיע יום האזכרה של הרב זצ"ל, ונסעתי לציונו של הצדיק. הפעם כדי להודות לו על הישועות שזכינו להן בזכות התפילות שהתפללנו בדיוק במקום הזה לפני שנה. ("אביהם של ישראל" חלק 7)

עשור לפטירת מרן הרה"ג

הראשל"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

משלימים את רכישת בית כנסת "עטרת מרדכי אליהו"

וזוכים ב: א. תפילה לישועתכם מידי יום באשמורת הבוקר, והקדשת לימוד התורה של אברכי הכולל עבורכם עד לאחר הילולת מרן זיע"א (סוף חודש סיון).

ב. פדיון נפש לכלל משפחתם ע"י ראש ישיבת המקובלים בית אל בירושלים הגה"צ הרב ישראל אביחי שליט"א.

ג. הנצחת 2 שמות לברכה והצלחה או 2 שמות לעילוי נשמת, בלוח הנצחה מפואר שבבית הכנסת.

באהבה וברוב חיבה: רבני ואברכי "עטרת מרדכי" לפרטים ורישום: 054-4477562 / 08-9397933

בתרומה של 99 ₪ 10X תשלומים

רוצים להקדיש יום ולילה של לימוד תורה בבית מדרשנו או ארוחה חמה יומית לנזקקים ל: ברכה, הצלחה, רפואה שלמה, דיווג הגון או לעילוי נשמת?
פנו ל: בית תורה וחסד - "עטרת מרדכי אליהו" רחוב הרב זכריה מדאר 31 רחובות.
ateretme@gmail.com | 08-9397933 | 054-4477562

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

רחמים צברי בן שמואל, יחיאל יחיא בן זוהרה שרה וסאלם שלום לטיף בן רחמן, יששכר בן יחיא, זאב בן ציפורה, שלמה סלימן בן והב בסל אסתר אשרת בת טלעת, ברכה בת שושנה ממה בת רבקה, אסתר בת חיה דינה